

<http://www.ygeiaonline.gr>

«Το ποσοστό των ηλικιωμένων στον συνολικό πληθυσμό θα αυξάνεται προοδευτικά τις επόμενες δεκαετίες στην Ελλάδα, και η τάση αυτή είναι μη αναστρέψιμη». Αυτό είναι το βασικό συμπέρασμα μελέτης του πανεπιστημίου Θεσσαλίας και συγκεκριμένα του κ. Μιχάλη Αγοραστάκη, υποψηφίου διδάκτορα στο Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων (ΕΔΚΑ).

Η προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση το 1991 ήταν στη χώρα μας 74,74 έτη για τους άνδρες και 79,65 για τις γυναίκες, με τις τελευταίες να ζουν 4,91 έτη περισσότερο.

Μια δεκαπενταετία αργότερα (2006)- εξηγεί στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο κ. Αγοραστάκης- ο μέσος όρος ζωής αυξάνεται κατά 2,43 έτη στους άνδρες και κατά 2,20 έτη στις γυναίκες (μέση προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση 77,17 και 81,85 έτη αντίστοιχα).

Το συνολικό κέρδος ζωής των ανδρών επιμερίζεται περίπου ισόποσα ανάμεσα στην δεκαετία 1991-2001 (+1,16 έτη) και την πενταετία 2001-2006 (+1,27 έτη), σε αντίθεση με τις γυναίκες, που σημειώνουν υψηλότερα κέρδη στην πρώτη περίοδο (+1,25) σε σχέση με την δεύτερη (+0,95 έτη).

Είναι προφανές, διευκρινίζει ο κ. Αγοραστάκης, ότι τα κέρδη του προσδόκιμου ζωής και στα δύο φύλα είναι υψηλότερα την τελευταία πενταετία (ετήσιο κέρδος 0,25 έτη για τους άνδρες και 0,19 έτη για τις γυναίκες) εν συγκρίσει με τη δεκαετία 1991-2001 (0,12 έτη για τους άνδρες και 0,13 έτη κατά μέσο όρο για τις γυναίκες).

Όμως, τα κέρδη αυτά δεν κατανέμονται ισομερώς στις ηλικιακές ομάδες, καθώς, από την ανάλυση προκύπτει ότι τη δεκαετία 1991-2001 η πτώση της βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας ήταν "υπεύθυνη" μόλις για το 1/5 των κερδών στο προσδόκιμο ζωής και για τα δύο φύλα, ενώ, αντιθέτως, καθοριστική υπήρξε η συμβολή των μεγάλων ηλικιών (65-74 ετών), καθώς στην πτώση της θνησιμότητας στις ηλικίες αυτές αποδίδεται το 42% (άνδρες) και το 41% (γυναίκες) των κερδών που ανέρχονται, σε 1,16 και 1,25 έτη αντίστοιχα.

Παράλληλα, ενώ όλες οι ηλικίες μέχρι και τα 84 έτη, συμβάλλουν θετικά στο προσδόκιμο ζωής, η ομάδα των υπερηλικών (άνω των 85 ετών) παρουσιάζει αρνητική συμβολή, κάτι που αντικατοπτρίζεται και στην αύξηση, ανάμεσα στο

1991 και το 2001, των πιθανοτήτων θανάτου στις ηλικίες αυτές (ιδιαίτερα δε στις γυναίκες).

Τα ίδια στοιχεία της μελέτης αποκαλύπτουν πως η συμβολή των ηλικιακών ομάδων την επόμενη πενταετία (2001-2006) στην αύξηση της μέσης προσδοκώμενης ζωής διαφοροποιείται σημαντικά, καθώς οι ηλικίες 75-84 ετών έχουν πλέον τη μεγαλύτερη συμμετοχή: το 31% των κερδών ζωής στους άνδρες και το 60% των αντίστοιχων κερδών στις γυναίκες οφείλονται στη συρρίκνωση της θνησιμότητας της ηλικιακής αυτής ομάδας, ενώ οι επιπτώσεις από την πτώση της βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας είναι ασήμαντες (ιδιαίτερα δε στις γυναίκες: +1,23%).

Ταυτόχρονα, η πρότερη (1991-2001) αρνητική συμβολή των 85 και άνω ετών παραμένει στις Ελληνίδες (-9%) και αντιστρέφεται στους Έλληνες (στις ηλικιακές αυτές ομάδες οφείλεται το 1/4 σχεδόν των κερδών του προσδόκιμου ζωής των ανδρών).

Έτσι, η αύξηση της θνησιμότητας των υπερηλικών γυναικών αντισταθμίζει τα κέρδη της ομάδας 45-64 στο ίδιο φύλο, με αποτέλεσμα τα κέρδη ζωής στην τελευταία πενταετία να οφείλονται στους μεν άνδρες στην μείωση της θνησιμότητας στις ηλικίες άνω των 65 ετών (κατά 77%) στις δε γυναίκες αποκλειστικά στις ηλικίες 65-84 ετών (κατά 95%).

Είναι προφανές, ότι στη χώρα μας, διαπιστώνει ο κ. Αγοραστάκης τα μελλοντικά κέρδη στο προσδόκιμο ζωής θα οφείλονται όλο και περισσότερο στη μείωση των πιθανοτήτων θανάτου στις μεγάλες ηλικίες και δευτερευόντως στις ηλικίες που θίγονται ιδιαίτερα από τα τροχαία ατυχήματα, στο βαθμό που τα περιθώρια συρρίκνωσης της θνησιμότητας στην παιδική και εφηβική ηλικία τείνουν πλέον να εξαντληθούν.

Η αύξηση αυτή του μέσου όρου ζωής μας, οδηγεί αναπόφευκτα και στην επιτάχυνση της γήρανσης του πληθυσμού. Επομένως- συμπεραίνει ο κ. Αγοραστάκης- εν απουσία σημαντικών αλλαγών των αναπαραγωγικών μας συμπεριφορών, αλλαγών που δεν φαίνονται πιθανές, το ποσοστό των ηλικιωμένων στον συνολικό πληθυσμό θα αυξάνεται προοδευτικά τις επόμενες δεκαετίες στην Ελλάδα, και η τάση αυτή είναι μη αναστρέψιμη.

Η «διαχείριση» επομένως της δημογραφικής γήρανσης (που θα οφείλεται όλο και περισσότερο στην αύξηση του μέσου όρου ζωής μας) - οι τρόποι δηλαδή που θα βρούμε αφενός μεν για να επιβραδύνουμε τους ρυθμούς της, αφετέρου δε για να αξιοποιήσουμε το τεράστιο απόθεμα των ανθρώπινων πόρων που αντιπροσωπεύουν τα ηλικιωμένα άτομα- τίθεται όλο και πιο επιτακτικά και στην Ελλάδα, καταλήγει ο επιστήμονας.